

Nazwa kwalifikacji: **Wykonywanie badań analitycznych**

Oznaczenie kwalifikacji: **A.60**

Wersja arkusza: **SG**

A.60-SG-20.06

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2020

CZĘŚĆ PISEMNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2012**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
 - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
 - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
 - wpisz swój numer PESEL*,
 - wpisz swoją datę urodzenia,
 - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

	B	C	
---	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Skład pierwiastkowy próbki substancji organicznej jest badany w analizie

- A. skróconej.
- B. specjacyjnej.
- C. elementarnej.
- D. ilościowej.

Zadanie 2.

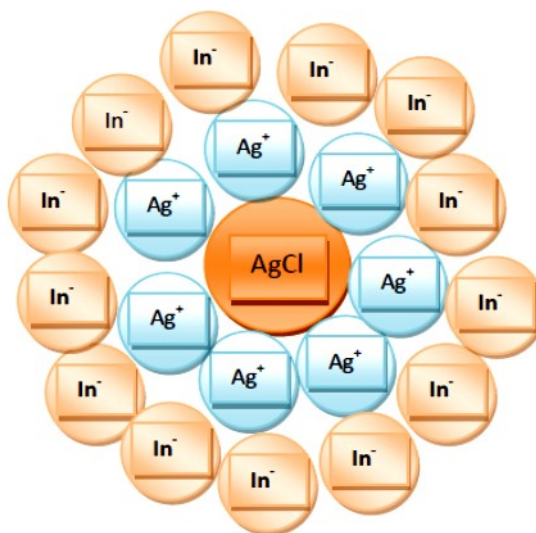
W której z instrumentalnych metod optycznych wykorzystuje się zjawiska rozproszenia i absorpcji promieniowania elektromagnetycznego?

- A. W absorpcjometrii.
- B. W refraktometrii.
- C. W turbidymetrii.
- D. W polarymetrii.

Zadanie 3.

Na schemacie przedstawiono mechanizm działania wskaźników

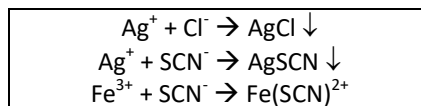
- A. kwasowo-zasadowych.
- B. redoksymetrycznych.
- C. metalochromowych.
- D. adsorpcyjnych.

Zadanie 4.

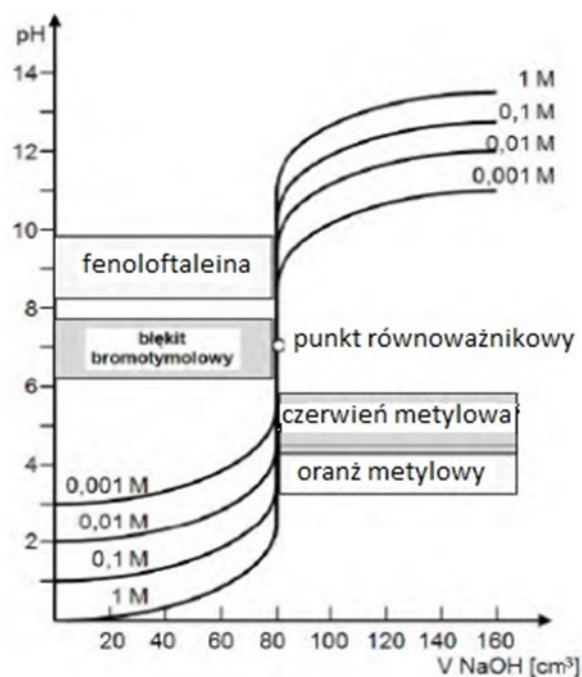
W ramce przedstawiono równania reakcji zachodzące podczas oznaczania chlorków metodą

- A. grawimetryczną.
- B. strąceniową Mohra.
- C. kompleksometryczną.
- D. strąceniową Volharda.

Zadanie 5.

Krzywe miareczkowania mocnego kwasu mocną zasadą

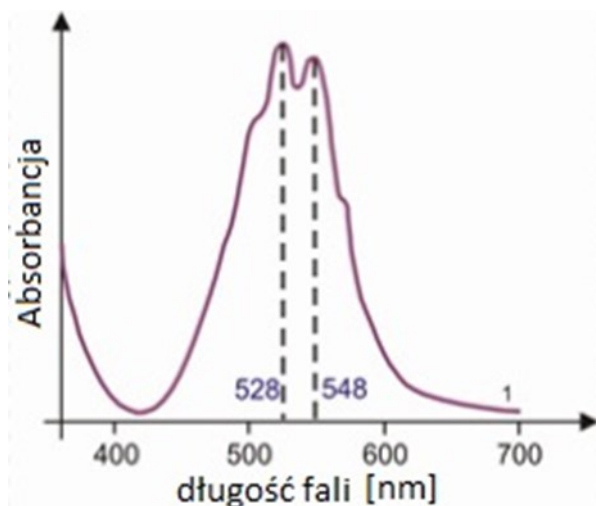
Z analizy wykresu wynika, że do miareczkowania 0,001-molowego roztworu mocnego kwasu za pomocą 0,001-molowego roztworu mocnej zasady **nie można** zastosować jako wskaźnika

- A. fenoloftaleiny.
- B. oranżu metylowego.
- C. czerwieni metylowej.
- D. błękitu bromotymolowego.

Zadanie 6.

Która z przedstawionych na wykresie długości fali widma absorpcyjnego jonów MnO_4^- powinna być stosowana jako długość analityczna?

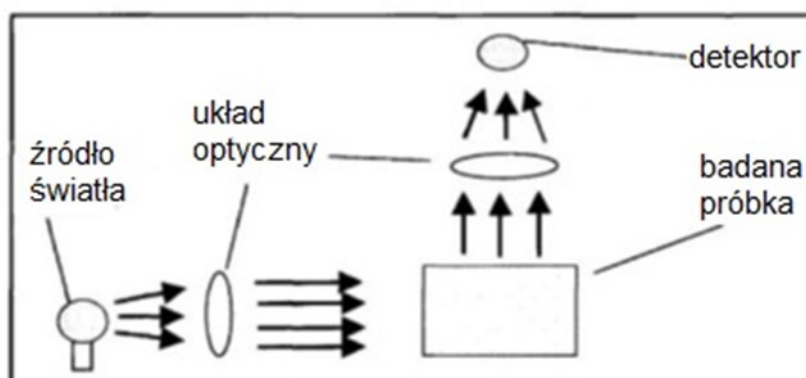
- A. 420 nm
- B. 528 nm
- C. 548 nm
- D. 700 nm

Zadanie 7.

Na schemacie przedstawiono bieg promieni świetlnych

- A. w polarymetrze.
- B. w nefelometrze.
- C. w turbidymetrze.
- D. w spektrofotometrze.

Zadanie 8.

Zakresy pomiarowe	Przewodnictwo: $0,01 \mu\text{S}/\text{cm} \div 500 \text{ mS}/\text{cm}$ Zasolenie: $0,0 \div 1999 \text{ mg}/\text{l NaCl}$ $2,0 \div 50,0 \text{ g}/\text{l NaCl}$
Błąd pomiaru (± 1 cyfra)	Przewodnictwo $\leq 0,5\%$, Zasolenie $\leq 0,5\%$,
Temperatura odniesienia	20 lub 25°C . Ustawienie fabryczne: 25°C
Warunki otoczenia	Temperatura pracy: 0°C do 50°C , temperatura przechowywania: -15°C do 65°C , 80% wilgotności względnej (bez kondensacji)

W tabeli przedstawiono fragment opisu parametrów

- A. konduktometru.
- B. nefelometru.
- C. termometru.
- D. pehametru.

Zadanie 9.

Który ze schematów opisuje elektrodę NEK?

- A. $\text{Ag} \mid \text{AgCl}_{(\text{s})} \mid \text{KCl}$
- B. $\text{Hg} \mid \text{Hg}_2\text{Cl}_{2(\text{s})} \mid \text{KCl}$
- C. $\text{Pb} \mid \text{PbSO}_{4(\text{s})} \mid \text{H}_2\text{SO}_4$
- D. $\text{Hg} \mid \text{Hg}_2\text{SO}_{4(\text{s})} \mid \text{K}_2\text{SO}_4$

Zadanie 10.

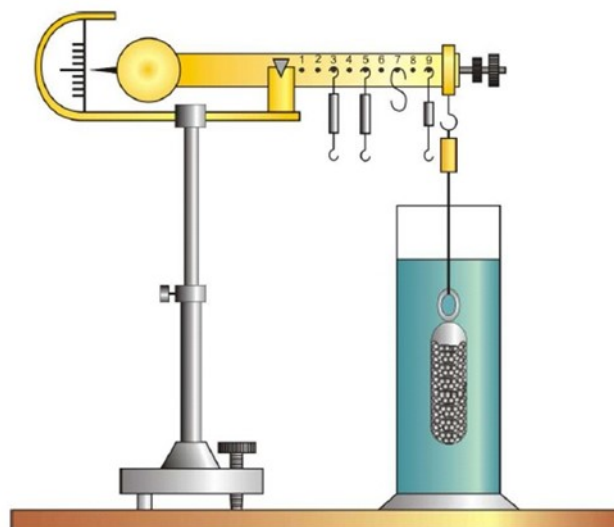
Wiskozymetry służą do pomiaru

- A. gęstości.
- B. lepkości.
- C. refrakcji.
- D. mętności.

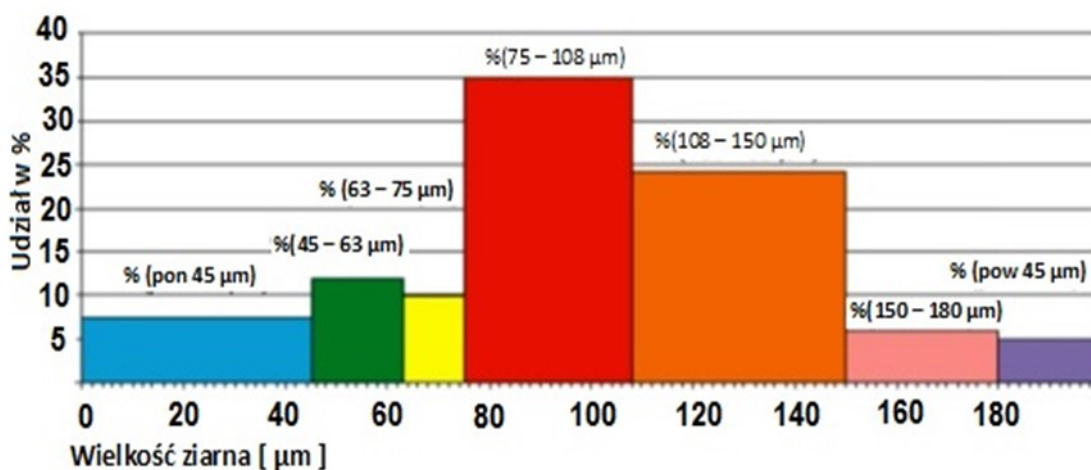
Zadanie 11.

Przedstawiona na rysunku waga Westphala-Mohra służy do badania

- A. gęstości cieczy.
- B. gęstości ciał stałych.
- C. mętności roztworów.
- D. składu granulometrycznego ciał stałych.

Zadanie 12.

Na diagramie słupkowym przedstawiono wyniki analizy sitowej surowca w formie proszkowej. W jakiej kolejności zamontowano sита w wytrząsarce, licząc je od naczynia zbierającego?

- A. 180 μm , 150 μm , 108 μm , 75 μm , 63 μm , 45 μm .
- B. 45 μm , 63 μm , 75 μm , 108 μm , 150 μm , 180 μm .
- C. 75 μm , 108 μm , 150 μm , 180 μm , 63 μm , 45 μm .
- D. 150 μm , 45 μm , 63 μm , 75 μm , 108 μm , 180 μm .

Zadanie 13.

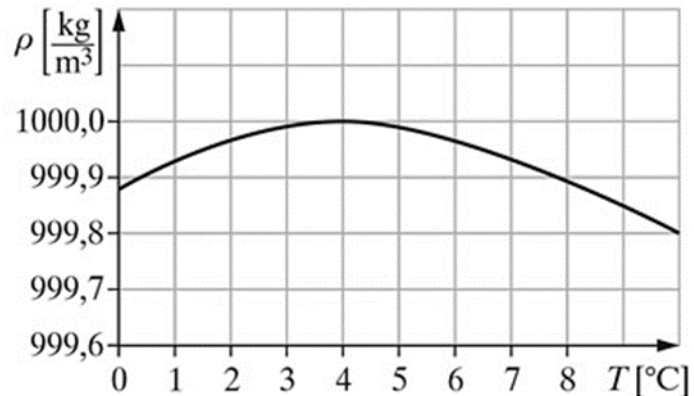
Stosunek masy luźno nasypanego proszku do objętości zajmowanej przez ten proszek to gęstość

- A. pozorna.
- B. względna.
- C. nasypowa.
- D. bezwzględna.

Zadanie 14.

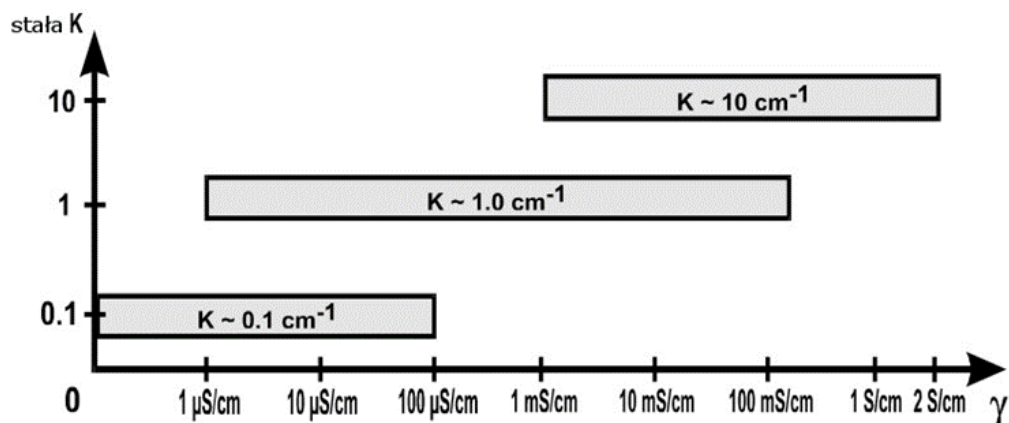
Na podstawie przedstawionego na rysunku wykresu zależności gęstości wody od temperatury, określ w jakiej temperaturze gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 .

- A. 0°C
- B. 4°C
- C. 7°C
- D. 10°C

Zadanie 15.

Zależność między zakresem pomiarowym a stałą K czujników konduktometrycznych

Jeżeli przewodnictwo właściwe wody destylowanej mieści się w granicach $0,1 \cdot 10^{-4} \div 1 \cdot 10^{-4} \text{ mS/cm}$, to do pomiarów należy zastosować czujnik konduktometryczny o wartości stałej naczynka K równej

- A. tylko $0,1 \text{ cm}^{-1}$
- B. tylko $1,0 \text{ cm}^{-1}$
- C. $0,1 \text{ cm}^{-1}$ lub $1,0 \text{ cm}^{-1}$
- D. $1,0 \text{ cm}^{-1}$ lub 10 cm^{-1}

Zadanie 16.

W ramce scharakteryzowano odczynniki

- A. grupowe.
- B. maskujące.
- C. selektywne.
- D. specyficzne.

Łączą się z danym jonem ubocznym, wiążąc go w trwale zespoły i tym samym wyłączają go z udziału w roztworze lub obniżają znacznie jego stężenie.

Zadanie 17.

Wskaż **błędnie** określone efekty reakcji analitycznych kationów I grupy.

	Odczynnik strącający	Reakcje analityczne		
		Ag^+	Hg_2^{2+}	Pb^{2+}
A.	HCl	biały osad AgCl rozpuszczalny w $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$	biały osad Hg_2Cl_2	biały osad PbCl_2 rozpuszczalny w gorącej wodzie
B.	H_2SO_4	biały Ag_2SO_4 (ze stężonych roztworów), rozpuszczalny w gorącej wodzie	biały osad Hg_2SO_4 rozpuszczalny w wodzie królewskiej	biały osad PbSO_4 rozpuszczalny w roztworze NaOH
C.	NaOH	brunatny osad Ag_2O rozpuszczalny w $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$	czarny osad HgO i Hg	biały osad $\text{Pb}(\text{OH})_2$ rozpuszczalny w roztworze NaOH
D.	NH_3aq	brunatny jon kompleksowy $\text{Ag}(\text{NH}_3)_2^+$	biały osad soli amidortęciowej rozpuszczalny w stężonym HNO_3	żółty osad $\text{Pb}(\text{OH})_2$ rozpuszczalny w gorącej wodzie

Zadanie 18.

Roztwór zawierający aniony I grupy analitycznej poddano identyfikacji metodą chromatografii cienkowarstwowej. Na chromatogramie uwidoczniono dwie plamki w odległości 5,6 cm i 3,5 cm od linii startu. Odległość czoła eluenta od linii startu wyniosła 10,1 cm, a wartości wskaźników R_f wzorców anionów wynoszą odpowiednio:

Anion	Cl^-	Br^-	I^-	SCN^-
Wskaźnik R_f	0,243	0,352	0,554	0,648

Które z anionów zawierała badana próbka?

- A. I^- i Br^-
- B. Cl^- i Br^-
- C. I^- i SCN^-
- D. Cl^- i SCN^-

Zadanie 19.

Próba obrączkowa jest stosowana w celu identyfikacji jonu

- A. NO_3^-
- B. ClO_3^-
- C. PO_4^{3-}
- D. SO_4^{2-}

Zadanie 20.

W celu oznaczenia zawartości naproksenu w badanej próbce wykonano analizę według procedury:

Próbkę roztworu naproksenu przenieść ilościowo do kolby miarowej o pojemności 100 cm³ i uzupełnić roztworem woda + metanol (1:3, v/v) do kreski. Odpipetować 25 cm³ tak przygotowanego roztworu do kolby stożkowej o pojemności 250 cm³ i po dodaniu 5 kropli fenoloftaleiny miareczkować mianowanym roztworem NaOH do uzyskania lekko różowego zabarwienia.

Obliczyć zawartość naproksenu w próbce według wzoru:

$$X = C \cdot V \cdot M \cdot W$$

C - stężenie molowe roztworu NaOH, mol/dm³

V - objętość roztworu NaOH zużyta do miareczkowania, dm³

M - masa molowa naproksenu, g/mol

W – współmierność kolby i pipety

Jaką wartość współmierności kolby i pipety należy podstawić do wzoru, obliczając wynik oznaczenia wykonanego według opisanej procedury?

- A. 10
- B. 4
- C. 2,5
- D. 1

Zadanie 21.

W kolbie miarowej o pojemności 250 cm³ przygotowano roztwór zawierający 1,4025 g KOH. Jaką wartość pH powinien wykazywać sporządzony roztwór?

- A. 13
- B. 12
- C. 2
- D. 1

$$M_{\text{KOH}} = 56,1 \text{ g/mol}$$

Zadanie 22.

Ze względu na zmieniającą się podczas miareczkowania objętość badanego roztworu, należy obliczyć poprawkę p

$$p = \frac{V_{\text{próbki}} + V_{\text{wody}} + V_{\text{titrantu}}}{V_{\text{próbki}} + V_{\text{wody}}}$$

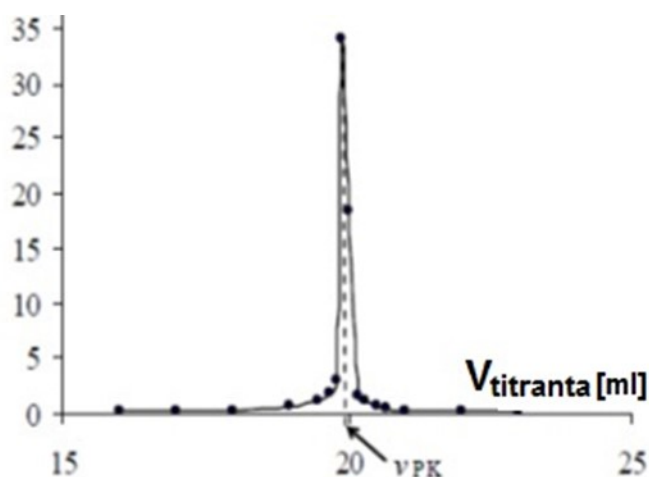
w przypadku miareczkowania

- A. spektrofotometrycznego.
- B. konduktometrycznego.
- C. potencjometrycznego.
- D. wizualnego.

Zadanie 23.

Sporządzono wykres potencjometrycznego miareczkowania alkacymetrycznego. W jaki sposób należy opisać oś Y?

- A. $\Delta\text{pH}/\Delta V_{\text{titranta}}$
- B. $\Delta\text{SEM}/\Delta V_{\text{titranta}}$
- C. $\text{pH}/\Delta V_{\text{titranta}}$
- D. $\text{SEM}/\Delta V_{\text{titranta}}$

Zadanie 24.

Płyn Lugola stosowany w badaniach mikrobiologicznych do barwienia preparatów metodą Grama to

- A. roztwór wodny jodu w jodku potasu.
- B. alkoholowy roztwór jodku potasu.
- C. wodny roztwór jodku potasu.
- D. alkoholowy roztwór jodu.

Zadanie 25.

Jaką metodę kontroli stanu mikrobiologicznego powietrza opisano w ramce?

- A. Filtracyjną.
- B. Odśrodkową.
- C. Zderzeniową.
- D. Sedymencyjną.

Otwarte płytki Petriego z podłożem stałym pozostawiono na 30 minut na wysokości 1 metra od podłogi, a następnie inkubowano przez 48 godzin w temperaturze 37°C. Po tym czasie wyhodowane kolonie zliczono i zidentyfikowano ich szczepy.

Zadanie 26.

W trakcie badań mikrobiologicznych pomimo kompletnego i sterylne ubioru ochronnego oraz dużej dbałości podczas wykonywania pomiarów dochodzi do zanieczyszczenia podłoża wzrostowego, co w efekcie daje wynik o kilka JTK/m³ większy od rzeczywistego stężenia zanieczyszczeń. Opisane zjawisko to

- A. aseptyka.
- B. sanityzacja.
- C. kontaminacja.
- D. dekontaminacja.

Zadanie 27.

Jaką objętość rozcieńczalnika zużyto na przygotowanie wskazanego w opisie rozcieńczenia próbki mleka?

- A. 108,0 cm³
- B. 100,0 cm³
- C. 25,0 cm³
- D. 22,5 cm³

*Wykonać dziesięć rozcieńczeń mleka z 10 cm³ próbki.
Pierwsze rozcieńczenie wykonać w kolbie o pojemności 250 cm³: do 90 cm³ rozcieńczalnika dodać 10 cm³ próby, dokładnie wymieszać; z tego rozcieńczenia pobrać 0,5 cm³ i przenieść do 4,5 cm³ rozcieńczalnika.
Postępować w ten sam sposób, aż do uzyskania rozcieńczenia 1:100000.*

Zadanie 28.

Zdolność do rozkładu białek i peptydów wykazują drobnoustroje o właściwościach

- A. lipolitycznych.
- B. glikolitycznych.
- C. proteolitycznych.
- D. utleniająco-redukujących.

Zadanie 29.

Rozproszone w powietrzu czynniki biologiczne, m.in. mikroorganizmy, fragmenty roślin i zwierząt związane z drobnymi cząstkami stałymi (pyłem) lub kropelkami cieczy to

- A. smog.
- B. biofilm.
- C. bioaerozol.
- D. mikroflora.

Zadanie 30.

Zjawisko opisane w ramce to

- A. inwersja.
- B. tautomeria.
- C. mutarotacja.
- D. racemizacja.

Jeżeli w wodzie zostanie rozpuszczona α -D-glukopiranoza, to roztwór tuż po rozpuszczeniu wykazuje skręcalność właściwą $[\alpha]_D = +112,2^\circ$, lecz w miarę upływu czasu skręcalność ta stopniowo spada do wartości charakterystycznej w stanie równowagi, mianowicie $[\alpha]_D = +52,7^\circ$

Zadanie 31.

Izomerazy katalizują reakcje przegrupowań wewnątrz cząsteczek, bez rozkładu szkieletu związku i zmiany składu atomowego. Proces ten opisuje schemat

- A. $A-B + C \rightarrow A + B-C$
- B. $A-B \rightarrow A + B$
- C. $A-B \rightarrow B-A$
- D. $A + B \rightarrow A-B$

Zadanie 32.

Stadium jełczenia smalcu	Liczba jodowa, LJ	Liczba kwasowa, LK
Smalec świeży	55,9 - 61,0	0,35 - 0,45
Smalec zjełczały	47,8 - 51,0	6,0 - 8,4
Smalec silnie zjełczały	31,9 - 41,1	26,0 - 30,0

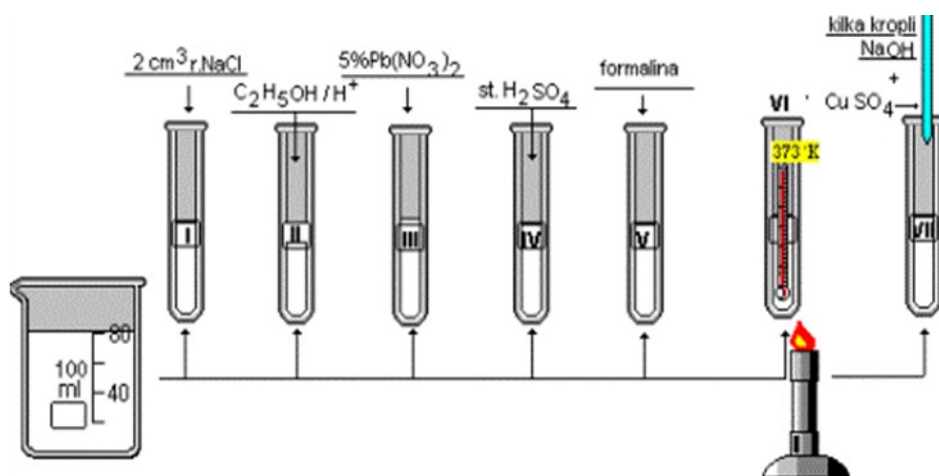
Analizując dane zawarte w tabeli, można stwierdzić, że w smalcu w wyniku jełczenia

- A. wzrasta liczba wiązań podwójnych i wzrasta zawartość wolnych kwasów.
- B. maleje liczba wiązań podwójnych i wzrasta zawartość wolnych kwasów.
- C. wzrasta liczba wiązań podwójnych i maleje zawartość wolnych kwasów.
- D. maleje liczba wiązań podwójnych i maleje zawartość wolnych kwasów.

Zadanie 33.

Na rysunku przedstawiono schemat doświadczenia pozwalającego na zbadanie właściwości

- A. tłuszczów.
- B. alkoholi.
- C. cukrów.
- D. białek.

Zadanie 34.

Roztwór KOH jest stosowany jako titrant w analizie żywności do oznaczania

- A. zawartości cukrów redukujących metodą Luffa – Schoorla.
- B. zawartości laktozy metodą Bertranda.
- C. liczby kwasowej tłuszczów.
- D. liczby jodowej tłuszczów.

Zadanie 35.

Wzorzec glukozy o stężeniu $0,5 \text{ mg/cm}^3$ wykazuje absorbancję 0,150. Jakie jest stężenie glukozy w badanej próbce, jeśli jej absorbancja wynosi 0,450 przy założeniu spełnienia prawa Lambert-Beera w badanym zakresie stężeń i identycznych warunkach pomiaru?

- A. $0,075 \text{ mg/dm}^3$
- B. $1,5 \text{ mg/cm}^3$
- C. $3,0 \text{ mg/cm}^3$
- D. $7,5 \text{ mg/cm}^3$

$$\text{stężenie glukozy } [\text{mg/cm}^3] = \frac{A_p}{A_w} \cdot c_w$$

A_p - absorbancja próbki

A_w - absorbancja wzorca

c_w - stężenie wzorca $[\text{mg/cm}^3]$

Zadanie 36.

Na rysunku przedstawiono schemat

- A. bioczujujnika.
- B. biokatalizatora.
- C. czujnika chemicznego.
- D. detektora różnicowego.

Zadanie 37.

Wskaż grupę związków chemicznych powodujących twardość niewęglanową wody.

- A. CaSO_4 , MgCl_2 , $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$, MgSO_4
- B. CaCl_2 , $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$, MgCl_2 , MnSO_4
- C. $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$, MgCl_2 , MnSO_4
- D. CaCO_3 , $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$, MgSO_4 , $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$

Zadanie 38.

Wartość jednego ze zbadanych parametrów jakości wody wynosi 0,8 NTU. Parametrem tym jest

- A. barwa.
- B. zapach.
- C. mętność.
- D. utlenialność.

Zadanie 39.

Odczyn wodnego roztworu glebowego jest wskaźnikiem kwasowości

- A. czynnej.
- B. wymiennej.
- C. potencjalnej.
- D. hydrolitycznej.

Zadanie 40.

Skala jakości powietrza – poziomy stężenie zanieczyszczeń zanotowane w określonej dobie

indeks jakości powietrza	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]	PM2,5 [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]
Bardzo dobry	0 - 50	0 - 40	0 - 2499	0 - 20	0 - 12	0 - 30	0 - 5
Dobry	51 - 100	41 - 100	2500 - 6499	21 - 60	13 - 36	31 - 70	6 - 10
Umiarkowany	101 - 200	101 - 150	6500 - 10499	61 - 100	37 - 60	71 - 120	11 - 15
Dostateczny	201 - 350	151 - 200	10500 - 14499	101 - 140	61 - 84	121 - 160	16 - 20
Zły	351 - 500	201 - 400	14500 - 20499	141 - 200	85 - 120	161 - 240	21 - 50
Bardzo zły	>500	>400	>20499	>200	>120	>240	>50

Na podstawie skali jakości powietrza i uzyskanych wyników pomiaru określ, który ze zbadanych parametrów wskazuje na bardzo złą jakość powietrza.

- A. SO₂
- B. NO₂
- C. PM2,5
- D. O₃

Wyniki pomiaru jakości powietrza

parametr	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	PM2,5 [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]
stężenie	9,5	67,8	154,2	72,1